

- б) у случају сваке нове опасности или штетности, односно промјене степена ризика у процесу рада,
 ц) када мјере које су утврђене за спречавање, отклањање или смањење ризика не одговарају процијењеном стању,
 д) када постоје могућности и начини за унапрјеђење, односно допуну процијењених ризика,
 е) у случају када то наложи инспектор рада.

ДИО ЧЕТВРТИ – ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 20.

(Поступање послодавца до доношења акта о процјени ризика)

До доношења акта о процјени ризика у смислу ових правила, мјере заштите на раду које се проводе ради

спречавања повреда на раду, професионалних обољења и оштећења здравља радника, ће се проводити у складу са општим актом послодавца којим су уређена права, обавезе и одговорности из области заштите на раду.

Члан 21.

(Ступање на снагу)

Ова правила ступају на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

Број 03-02/3-2895/20

15. марта 2021. године

Сарајево

Министар

Веско Дрљача, с. р.

Образац број 1 - Матрица процјене ризика према општим критеријима нивоа ризика (вјероватноћа, посљедица)

1. Категорије вјероватноће (повреда на раду, оштећење здравља или обољење радника у вези са радом проузроковано штетностима и опасностима на радном мјесту и мјесту рада у радној околини)

1. Безначајна	Врло мала вјероватноћа настанка, само у изузетним ситуацијама
2. Мала вјероватноћа	Могућност постоји, мало вјероватно
3. Средња вјероватноћа	Могућност постоји, под одређеним околностима, вјероватно могуће
4. Велика вјероватноћа	Повећана могућност настанка, врло вјероватно очекивано
5. Изузетно велика вјероватноћа	Готово сигурно, велика могућност настанка

2. Категорије тежине посљедица (повреда на раду, оштећење здравља или обољење радника)

1. Врло лака	Занемарљиво оштећење здравља. Не повлачи боловање, одсуство са посла
2. Лака	Лако и привремено реверзибилно оштећење здравља које може захтијевати љекарску помоћ и привремену неспособност за рад
3. Средње тешка	Значајно оштећење здравља које захтјева дуже лијечење и које може изазвати трајно смањење радне способности
4. Тешка	Трајно и/или прогресивно оштећење здравља, изазива трајну неспособност за рад
5. Врло тешка (смртно)	Јако оштећење здравља са хендикепом - смрт или више повријеђених без обзира на тежину повреде

3. Нивои ризика

1. Безначајан	Ризик је занемарљив, мјере заштите нису потребне
2. Ризик је прихватљив	Заштиту побољшати ако је могуће
3. Средње велики ризик	Потребне мјере за побољшање заштите, пратити здравствено стање
4. Велики ризик	Ризик је велик, одмах предузети мјере за побољшање заштите, контрола здравственог стања, упозорити раднике на опасност
5. Врло велики ризик	Ризик је врло велик (неприхватљив), одмах зауставити процес рада, хитно предузети мјере

На основу члана 23. став (4) Закона о заштити на раду ("Службене новине Федерације БиХ", број 79/20), федерални министар рада и социјалне политике, у сарадњи са федералним министром здравства, доноси

ПРАВИЛА**О ПРОЦЈЕНИ РИЗИКА****ДИО ПРВИ – ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ**

Члан 1.

(Сadržaj Pravila)

Овим правилима propisuje se način i postupak procjene rizika, te sadržaj akta o procjeni rizika od nastanka povreda, profesionalnih oboljenja ili oštećenja zdravlja na radnim mjestima i mjestima rada u radnoj okolini (u daljnjem tekstu: akt o procjeni rizika), način i mjere za sprječavanje, otklanjanje ili smanjivanje rizika na najmanju moguću mjeru u cilju poboljšanja sigurnosti i zaštite zdravlja na radu, te druga pitanja od značaja za procjenu rizika.

Члан 2.

(Definicije pojmova)

Pojmovi koji se koriste u ovim pravilima imaju značenje određeno Zakonom o zaštiti na radu.

Члан 3.

(Rodna neutralnost izraza)

Izrazi koji se koriste u ovim pravilima, a imaju rodno značenje koriste se neutralno i odnose se jednako na muški i ženski rod.

ДИО ДРУГИ – АКТ О ПРОЦЈЕНИ РИЗИКА

Члан 4.

(Обавезе послодавца)

- Послодавац врши процјену ризика за свако радно мјесто и мјесто рада у радној околини.
- Акт о процјени ризика је основ за израду интерног акта о заштити на раду којег donosi послодавац, а којим се утврђује организација provođenja заштите на раду, правила превенције и заштите, послови са повећаним ризиком, послови на којима се проводи мјера скраћивања радног времена, начин утврђивања здравственог стања радника који раде на пословима са повећаним ризиком и других радника, средства и опрема личне заштите која припадају раднику, те права, обавезе и одговорности радника за заштиту на раду и других радника у овој области, као и друга питања од значаја за сигурност и заштиту здравља на раду.

Члан 5.

(Израда акта о процјени ризика)

Акт о процјени ризика може израдити овлашћена организација која има дозволу Федералног министарства рада и социјалне политике за обављање те врсте послова.

Члан 6.

(Postupak procjene rizika)

- Postupak procjene rizika iz člana 4. ovih pravila obuhvata prikupljanje podataka o poslodavcu, radnim mjestima i mjestima rada u radnoj okolini kod poslodavca, analizu i procjenu prikupljenih podataka, te sistematsko evidentiranje i procjenu svih faktora u procesu rada koji se odnosi na

- могуће врсте штетности и опасности на радним мјестима и мјестима рада у радној околини, које могу изазвати ризик од nastanka повреда, професионалних обољjenja или оштећења здравља радника.
- (2) Поступак процјене ризика код послодавца се проводи у односу на организацију рада и радни процес код послодавца, средства рада, сировине и материјале који се користе у техничко-технолошком и радном процесу, увјете рада на мјесту рада и у радној околини, те друге елементе који могу изазвати ризик од nastanka повреда, професионалних обољjenja или оштећења здравља радника.
- (3) Послодавац је обавезан овлашћеној организацији која врши процјену ризика и израђује акт о процјени ризика код послодавца, омогућити увид у сву документацију која је потребна за израду акта о процјени ризика.

DIO TREĆI – SADRŽAJ AKTA O PROCJENI RIZIKA

Član 7.

(Sadržaj akta o procjeni rizika)

Akt o procjeni rizika sadrži, naročito:

- podatke o datumu podnošenja zahtjeva poslodavca za provođenje postupka procjene rizika upućenog ovlaštenoj organizaciji, te o datumu izrade akta o procjeni rizika,
- opće podatke o poslodavcu,
- opis техничко-технолошког и радног процеса, opis средстава рада и opis средстава и опреме личне заштите,
- analizu организације рада,
- utvrđivanje опасности и штетности на радним мјестима и мјестима рада у радној околини,
- procjenjivanje ризика у односу на опасности и штетности,
- utvrđivanje načina и mjera за otklanjanje, smanjenje или sprječavanje ризика,
- zaključak,
- izmjene и dopune akta о procjeni ризика.

Član 8.

(Opći podaci о poslodavcu)

Opći podaci из člana 7. ових правила обухватају:

- naziv, sjedište и adresu послодавца,
- djelatnost послодавца,
- ukupan број запослених,
- način обављања послова заштите на раду код послодавца,
- naziv овлашћене организације која проводи поступак процјене ризика и врши израду акта о процјени ризика,
- podatke о кадровима овлашћене организације из таčke e) овог člana (ime, презиме, стручна спрема и радно iskustvo).

Član 9.

(Opis техничко-технолошког и радног процеса, opis средстава рада и opis средстава и опреме личне заштите)

Opis техничко-технолошког и радног процеса, opis средстава рада и opis средстава и опреме личне заштите из člana 7. ових правила обухвата:

- objekte који се користе као радни и помоћни простор, укључујући и objekte на отвореном простору, са свим припадајућим инсталацијама,
- средства рада и опрему за рад (машине, уређаји, постројења, инсталације, alat и сл), који се користе у процесу рада,
- konstrukcije и objekte за колективну сигурност и здравље на раду (заштита на прелазима, пролазима и прилазима, заклони од топлотних и других зрачења, заштита од удара електричне струје, вентилација и сл), са opisом njihove namjene и коришћења,
- помоћне konstrukcije и objekte, као и konstrukcije и objekte који се привремено користе за рад и кретање

- radnika (skela, radna platforma, konstrukcija за sprječavanje odrona zemlje и sl),
- средства и опрему личне заштите,
- sirovine и материјале који се користе у техничко-технолошком и радном процесу,
- opis технолошког процеса производње са подацима о sirovinama и материјалима који се користе, те подацима и karakteristikama штетних материја које настају током техничко-технолошког и радног процеса,
- друге потребне елементе.

Član 10.

(Analiza организације рада)

- Analiza организације рада из člana 7. ових правила podrazumijeva увид у интерне акте послодавца којим је уређена организација и систематизација радних мјеста и другу документацију која се односи на организацију рада, као и neposrednu provjerу propisane организације рада и фактичког stanja организације рада код послодавца ради utvrđivanja eventualnih odstupanja.
- Analiza организације рада из stava (1) овог člana sadrži nazive радних мјеста, мјеста рада, односно локацију gdje се poslovi обављају, увјете за заснивање радног односа, број trenutnih izvršilaca на радним мјестима, број жена, мушкараца, број малолјетника, лица са invaliditetом и др.

Član 11.

(Utvrđivanje опасности и штетности на радним мјестима и мјестима рада у радној околини)

- Utvrđivanje опасности и штетности на радним мјестима и мјестима рада у радној околини врши се на основу података који се prikupljaju из документације којом raspolaže послодавац (izvještaji о prethodnim и periodičnim ljekarskim pregledima радника, podaci о povredama на раду, професионалним обољjenjima и обољjenjima у vezi са радом, analiza preduzetih mjera ради sprječavanja повреда на раду, професионалних обољjenja и обољjenja у vezi са радом, zapisnici о izvršenom inspekcijskom nadzoru, uputstva за siguran рад и друга документација за upotreбу и održavanje и sl), posmatranjem и praćenjem процеса рада на радном мјесту, те analizом и вршењем потребних pregleda и ispitivanja штетности и опасности на мјестима рада у радној околини.
- Pri изради акта о процјени ризика овлашћена организација може користити rezultate важећих periodičnih pregleda и ispitivanja средстава рада, под uvjetом да nalazi utvrđeni periodičnim pregledima и ispitivanjima из области заштите на раду nisu stariji од три godine и под uvjetом да у međuvremenu nije došlo до izmjene uvjeta utvrđenih prethodnim periodičnim pregledima и ispitivanjima (izmjena технолошког процеса рада, promjena локације средстава рада и sl), dok је овлашћена организација обавезна при изради акта о процјени ризика obaviti pregled и ispitivanje физичких, хемијских и биолошких штетности и микроклиме.

Član 12.

(Vrste опасности на радним мјестима и мјестима рада у радној околини)

Opasnosti на радним мјестима и мјестима рада у радној околини могу бити:

- mehaničke опасности, које се појављују у vezi са korištenjem средстава и опреме за рад, као што су:
 - nedovoljna сигурност zbog rotirajućih или pokretnih dijelova,
 - slobodno kretanje dijelova или материјала који могу uzrokovati повреду радника,
 - unutrašnji transport и kretanje радних машина или vozila, као и pomjeranja опреме за рад,

- korištenje opasnih sredstava za rad, koja mogu uzrokovati požar ili eksploziju,
 - nemogućnost ili ograničenost pravovremenog udaljavanja radnika sa mjesta rada zbog izloženosti zatvaranju, mehaničkom udaru, poklapanju i sl,
 - drugi mehanički faktori;
- b) opasnosti koje se pojavljuju u vezi sa karakteristikama radnog mjesta, kao što su:
- opasne površine (podovi i sve vrste gazišta, površine sa kojima radnici dolaze u dodir, a koje imaju oštre ivice, šiljke, grube površine, izbočene dijelove i sl),
 - rad na visini ili dubini,
 - rad u skućenom, ograničenom ili opasnom prostoru (između dva ili više fiksiranih dijelova, između pokretnih dijelova ili vozila, rad u zatvorenom prostoru koji je nedovoljno osvijetljen i sl),
 - mogućnost klizanja ili spoticanja (mokre ili klizave površine),
 - fizička nestabilnost mjesta rada,
 - moguće posljedice ili smetnje usljed obavezne upotrebe sredstava ili opreme za ličnu zaštitu (korištenje sredstava i opreme lične zaštite koji opterećuju radnika),
 - posljedice obavljanja poslova radnog mjesta korištenjem neodgovarajućih ili neprilagođenih metoda rada,
 - druge opasnosti koje se mogu pojaviti u vezi sa karakteristikama radnog mjesta i načina rada;
- c) opasnosti koje se pojavljuju u vezi sa korištenjem električne energije, kao što su:
- opasnost od direktnog dodira sa dijelovima električne instalacije i opreme pod naponom,
 - opasnost od indirektnog dodira,
 - opasnost od toplotnih dejstava koje razvija električna oprema i instalacije (pregrijavanje, požar, eksplozija, varničenje i sl),
 - opasnosti usljed udara groma i posljedica atmosferskog pražnjenja,
 - opasnost od štetnog uticaja elektrostatičkog elektriciteta,
 - druge opasnosti koje se mogu pojaviti u vezi sa korištenjem električne energije.

Član 13.

(Vrste štetnosti na radnim mjestima i mjestima rada u radnoj okolini)

Štetnosti na radnim mjestima i mjestima rada u radnoj okolini mogu biti:

- a) štetnosti koje nastaju ili se pojavljuju u procesu rada, kao što su:
- hemijske štetnosti, prašina i dimovi (udisanje, gušenje, unošenje u organizam, prodor u tijelo kroz kožu, opekotine, trovanje i sl),
 - fizičke štetnosti (buka, vibracije, štetni uticaji zračenja – toplotnog, jonizirajućeg ili nejonizirajućeg, laserskog, ultrazvučnog i dr),
 - biološke štetnosti (virusi, paraziti, gljivice, bakterije, izlaganje mikroorganizmima i alergenima),
 - štetni uticaji mikroklimе (visoka ili niska temperatura, vlažnost i brzina strujanja zraka, neodgovarajuća – nedovoljna osvijetljenost),
 - štetni klimatski uticaji,
- b) štetnosti koje nastaju korištenjem opasnih materija u proizvodnji, transportu, pakovanju, skladištenju ili uništavanju,
- druge štetnosti koje se pojavljuju u procesu rada, a koje mogu biti uzrok povrede na radu, profesionalnog oboljenja ili oštećenja zdravlja radnika;
- b) štetnosti koje proizlaze iz psihičkih i psihofizičkih napora koji su uzročno povezani sa radnim mjestom i poslovima koje radnik obavlja, kao što su:
- naponi ili fizička naprezanja (ručno prenošenje tereta, vučenje tereta, druge dugotrajne fizičke aktivnosti i sl),
 - neprilagođen fiziološki položaj tijela (dugotrajno stajanje, sjedenje i sl),
 - naponi pri obavljanju određenih poslova koje uzrokuju psihosocijalni faktori rizika (stres, monotonija u radu, mobing i sl),
 - odgovornost u primanju i prenošenju informacija, korištenje odgovarajućeg znanja i sposobnosti, odgovornost u pravilima ponašanja, odgovornost za brze izmjene radnih procedura, intenzitet u radu, prostorna uvjetovanost mjesta rada, konfliktne situacije, rad sa strankama, rad sa novcem, nedovoljna motivacija za rad, odgovornost u rukovođenju i sl;
- c) štetnosti povezane sa organizacijom rada, kao što su:
- prekovremeni rad,
 - rad u smjenama,
 - rad noću,
 - pripravnost za rad i sl;
- d) ostale štetnosti koje se pojavljuju na radnim mjestima i mjestima rada u radnoj okolini, kao što su:
- štetnosti koje prouzrokuju druga lica (nasilje prema licima koja rade na šalterima, lica na obezbjeđenju i sl),
 - rad sa životinjama,
 - rad u blizini vode ili ispod površine vode i sl.

Član 14.

(Procjena rizika u odnosu na opasnosti i štetnosti)

- (1) Procjena rizika zasniva se na analizi vjerovatnoće nastanka i težine povreda, profesionalnih oboljenja ili oštećenja zdravlja radnika u vezi sa radom, prouzrokovanim na radnom mjestu i mjestu rada u radnoj okolini.
- (2) Na osnovu prikupljenih podataka i prepoznatih, odnosno utvrđenih opasnosti i štetnosti i utvrđene liste opasnosti i štetnosti u radnoj okolini na svakom radnom mjestu, izborom i primjenom odgovarajućih metoda vrši se procjenjivanje rizika, tj. vjerovatnoće nastanka i težine povreda, profesionalnih oboljenja ili oštećenja zdravlja radnika.
- (3) Procjena rizika vrši se za svaku prepoznatu, odnosno utvrđenu opasnost ili štetnost, upoređivanjem sa dozvoljenim vrijednostima utvrđenim propisima iz oblasti zaštite na radu, tehničkim propisima, standardima i preporukama.
- (4) Vjerovatnoća nastanka povreda, profesionalnih oboljenja ili oštećenja zdravlja radnika u vezi sa radom, prouzrokovanih opasnostima i štetnostima na radnom mjestu i mjestu rada u radnoj okolini, procjenjuje se na osnovu analize koja uzima u obzir učestalost i trajanje izloženosti radnika opasnostima i štetnostima, vjerovatnoću nastanka opasnog događaja i tehničke ili druge mogućnosti za njihovo izbjegavanje, odnosno ograničenje.
- (5) Težina moguće povrede, profesionalnih oboljenja ili oštećenja zdravlja radnika procjenjuje se na osnovu analize

koja uzima u obzir predvidivu vrstu povrede (laka, teška povreda, smrt, kolektivna povreda na radu), koja se može očekivati.

Član 15.

(Nivoi procijenjenog rizika)

- (1) Procjenjivanje rizika vrši se u skladu s Matricom procjene rizika prema općim kriterijima nivoa rizika (vjerovatnost, posljedica), koja je propisana na obrascu broj 1. ovih pravila i čini njegov sastavni dio.
- (2) Rizik se procjenjuje kao:
 - a) beznačajan rizik,
 - b) rizik koji je prihvatljiv,
 - c) srednje veliki rizik,
 - d) veliki rizik,
 - e) vrlo veliki rizik.
- (3) Na osnovu procijenjenog rizika, vrši se utvrđivanje radnih mjesta sa povećanim rizikom, odnosno onih radnih mjesta na kojim i pored potpuno ili djelimično primijenjenih mjera zaštite na radu, postoje okolnosti koje mogu da ugroze sigurnost i zdravlje radnika.

Član 16.

(Utvrđivanje načina i mjera za otklanjanje, smanjenje ili sprječavanje rizika)

- (1) Na osnovu procijenjenih rizika na radnim mjestima i mjestima rada u radnoj okolini, aktom o procjeni rizika se utvrđuju način i mjere za sprječavanje, otklanjanje ili smanjenje rizika na najmanju moguću mjeru.
- (2) Ako su procijenjeni rizici takve prirode da život i zdravlje radnika nisu teže ugroženi, a za čije otklanjanje su potrebna veća investiciona ulaganja, aktom o procjeni rizika mogu se utvrditi mjere i rokovi za njihovo provođenje, s ciljem potpunog otklanjanja rizika ili smanjenja rizika na najmanju moguću mjeru.
- (3) Za provođenje mjera za sprječavanje, otklanjanje ili smanjenje rizika odgovoran je poslodavac neposredno ili preko radnika za zaštitu na radu ili preko drugog lica koje obavlja poslove zaštite na radu kod poslodavca.

Član 17.

(Mjere za otklanjanje, smanjenje ili sprječavanje rizika)

- Mjere koje se aktom o procjeni rizika utvrđuju za otklanjanje, smanjenje ili sprječavanje rizika, mogu biti:
- a) promjene u tehničko-tehnološkom procesu rada zamjenom opasnih segmenata u radnom procesu manje opasnim,
 - b) održavanje sredstava rada u ispravnom stanju i vršenje propisanih periodičnih pregleda i ispitivanja sredstava rada i opreme,
 - c) vršenje propisanih periodičnih pregleda i ispitivanja fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklimе,
 - d) smanjenje vremenske izloženosti radnika utvrđenim fizičkim, hemijskim, biološkim štetnostima i negativnom uticaju mikroklimе,
 - e) uklanjanje štetnih stvari iz upotrebe ili zamjena manje štetnim,
 - f) postavljanje izolovanih kabina,
 - g) ograničavanje dijela tehničko-tehnološkog procesa, odnosno štetnog uticaja na radnu okolinu postavljanjem pregrada, okvira i dr,
 - h) uvođenje mehanizacije radi zamjene fizičke prisutnosti radnika,
 - i) osiguravanje propisanih uvjeta za siguran i zdrav rad u radnoj okolini,

- j) osposobljavanje radnika za siguran i zdrav rad,
- k) periodične provjere teorijske i praktične osposobljenosti radnika za siguran i zdrav rad za radnike na radnim mjestima sa povećanim rizikom, sa utvrđenim rokovima,
- l) osiguravanje sredstava i opreme lične zaštite na radu i održavanje u ispravnom stanju,
- m) upućivanje zaposlenih na prethodne i periodične ljekarske preglede,
- n) ergonomske mjere,
- o) izmjene u organizaciji rada i dr.

Član 18.

(Zaključak)

- (1) Nakon provedenog postupka procjene rizika kod poslodavca donosi se zaključak iz člana 7. ovih pravila.
- (2) Zaključak iz stava (1) ovog člana sadrži:
 - a) spisak svih radnih mjesta na kojima je izvršena procjena rizika sa navođenjem stepena utvrđenog rizika,
 - b) spisak radnih mjesta koja su utvrđena kao radna mjesta sa povećanim rizikom,
 - c) prioritete u otklanjanju rizika,
 - d) izjavu poslodavca kojom se obavezuje da će primijeniti sve utvrđene mjere za siguran i zdrav rad radnika.

Član 19.

(Izmjene i dopune akta o procjeni rizika)

- (1) U slučaju promjene rizika u procesu rada, poslodavac je dužan da izvrši odgovarajuću izmjenu akta o procjeni rizika.
- (2) Akt o procjeni rizika podliježe potpunoj izmjeni i dopuni nakon svake kolektivne povrede na radu sa smrtnim posljedicama, koja se dogodi na radnom mjestu i mjestu rada u radnoj okolini poslodavca ili ukoliko to naloži inspektor rada.
- (3) Akt o procjeni rizika podliježe djelimičnoj izmjeni i dopuni, u dijelu koji se odnosi na određeno radno mjesto i s njim povezana radna mjesta, i to:
 - a) u slučaju smrtnе i teške povrede na radu,
 - b) u slučaju svake nove opasnosti ili štetnosti, odnosno promjene stepena rizika u procesu rada,
 - c) kada mjere koje su utvrđene za sprječavanje, otklanjanje ili smanjenje rizika ne odgovaraju procijenjenom stanju,
 - d) kada postoje mogućnosti i načini za unaprijeđenje, odnosno dopunu procijenjenih rizika,
 - e) u slučaju kada to naloži inspektor rada.

DIO ČETVRTI – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 20.

(Postupanje poslodavaca do donošenja akta o procjeni rizika)

Do donošenja akta o procjeni rizika u smislu ovih pravila, mjere zaštite na radu koje se provode radi sprječavanja povreda na radu, profesionalnih oboljenja i oštećenja zdravlja radnika, provodit će se u skladu sa općim aktom poslodavca kojim su uređena prava, obaveze i odgovornosti iz oblasti zaštite na radu.

Član 21.

(Stupanje na snagu)

Ova pravila stupaju na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 03-02/3-2895/20

15. marta 2021. godine

Sarajevo

Ministar

Vesko Drljača, s. r.

Образац број 1 - Matrica procjene rizika prema općim kriterijima nivoa rizika (vjerovatnost, posljedica)

1. Kategorije vjerovatnosti (povreda na radu, oštećenje zdravlja ili oboljenje radnika u vezi sa radom prouzrokovano štetnostima i opasnostima na radnom mjestu i mjestu rada u radnoj okolini)

1. Beznačajna	Vrlo mala vjerovatnoća nastanka, samo u izuzetnim situacijama
2. Mala vjerovatnoća	Mogućnost postoji, malo vjerovatno
3. Srednja vjerovatnoća	Mogućnost postoji, pod određenim okolnostima, vjerovatno moguće
4. Velika vjerovatnoća	Povećana mogućnost nastanka, vrlo vjerovatno očekivano
5. Izuzetno velika vjerovatnoća	Gotovo sigurno, velika mogućnost nastanka

2. Kategorije težine posljedica (povreda na radu, oštećenje zdravlja ili oboljenje radnika)

1. Vrlo laka	Zanemarljivo oštećenje zdravlja. Ne povlači bolovanje, odsustvo sa posla
2. Laka	Lako i privremeno reverzibilno oštećenje zdravlja koje može zahtijevati ljekarsku pomoć i privremenu nesposobnost za rad
3. Srednje teška	Značajno oštećenje zdravlja koje zahtjeva duže liječenje i koje može izazvati trajno smanjenje radne sposobnosti
4. Teška	Trajno i/ili progresivno oštećenje zdravlja, izaziva trajnu nesposobnost za rad
5. Vrlo teška (smrtno)	Jako oštećenje zdravlja sa hendikepom - smrt ili više povrijeđenih bez obzira na težinu povrede

3. Nivoi rizika

1. Beznačajan	Rizik je zanemarljiv, mjere zaštite nisu potrebne
2. Rizik je prihvatljiv	Zaštitu poboljšati ako je moguće
3. Srednje veliki rizik	Potrebne mjere za poboljšanje zaštite, pratiti zdravstveno stanje
4. Veliki rizik	Rizik je velik, odmah poduzeti mjere za poboljšanje zaštite, kontrola zdravstvenog stanja, upozoriti radnike na opasnost
5. Vrlo veliki rizik	Rizik je vrlo velik (neprihvatljiv), odmah zaustaviti proces rada, hitno poduzeti mjere

Temeljem članka 23. stavak (4) Zakona o zaštiti na radu ("Službene novine Federacije BiH", broj: 79/20), federalni ministar rada i socijalne politike, u suradnji s federalnim ministrom zdravstva, donosi

**PRAVILA
O PROCJENI RIZIKA
DIO PRVI – TEMELJNE ODREDBE**

Članak 1.

(Sadržaj Pravila)

Ovim pravilima propisuje se način i postupak procjene rizika, te sadržaj akta o procjeni rizika od nastanka ozljeda, profesionalnih bolesti ili oštećenja zdravlja na radnim mjestima i mjestima rada u radnom okolišu (u daljnjem tekstu: akt o procjeni rizika), način i mjere za sprječavanje, otklanjanje ili smanjivanje rizika na najmanju moguću mjeru u cilju poboljšanja sigurnosti i zaštite zdravlja na radu, te druga pitanja od značaja za procjenu rizika.

Članak 2.

(Definicije pojmova)

Pojmovi koji se koriste u ovim pravilima imaju značenje određeno Zakonom o zaštiti na radu.

Članak 3.

(Rodna neutralnost izraza)

Izrazi koji se koriste u ovim pravilima, a imaju rodno značenje koriste se neutralno i odnose se jednako na muški i ženski rod.

DIO DRUGI – AKT O PROCJENI RIZIKA

Članak 4.

(Obveze poslodavca)

- (1) Poslodavac vrši procjenu rizika za svako radno mjesto i mjesto rada u radnom okolišu.
- (2) Akt o procjeni rizika je temelj za izradu internog akta o zaštiti na radu kojeg donosi poslodavac, a kojim se utvrđuje organizacija provedbe zaštite na radu, pravila prevencije i zaštite, poslovi s povećanim rizikom, poslovi na kojima se provodi mjera skraćivanja radnog vremena, način utvrđivanja zdravstvenog stanja radnika koji rade na poslovima s povećanim rizikom i drugih radnika, sredstva i osobna zaštitna oprema koji pripadaju radniku, te prava, obveze i odgovornosti radnika za zaštitu na radu i drugih radnika u ovoj oblasti, kao i druga pitanja od značaja za sigurnost i zaštitu zdravlja na radu.

Članak 5.

(Izrada akta o procjeni rizika)

Akt o procjeni rizika može izraditi ovlaštena organizacija koja ima dozvolu Federalnog ministarstva rada i socijalne politike za obavljanje te vrste poslova.

Članak 6.

(Postupak procjene rizika)

- (1) Postupak procjene rizika iz članka 4. ovih pravila obuhvata prikupljanje podataka o poslodavcu, radnim mjestima i mjestima rada u radnom okolišu kod poslodavca, analizu i procjenu prikupljenih podataka, te sustavno evidentiranje i procjenu svih čimbenika u procesu rada koji se odnose na moguće vrste štetnosti i opasnosti na radnim mjestima i mjestima rada u radnom okolišu, koje mogu izazvati rizik od nastanka ozljeda, profesionalnih bolesti ili oštećenja zdravlja radnika.
- (2) Postupak procjene rizika kod poslodavca se provodi u odnosu na organizaciju rada i radni proces kod poslodavca, sredstva rada, sirovine i materijale koji se koriste u tehničko-tehnološkom i radnom procesu, uvjete rada na mjestu rada i u radnom okolišu, te druge elemente koji mogu prouzročiti rizik od nastanka ozljeda, profesionalnih bolesti ili oštećenja zdravlja radnika.
- (3) Poslodavac je dužan ovlaštenoj organizaciji koja vrši procjenu rizika i izrađuje akt o procjeni rizika kod poslodavca, omogućiti uvid u svu dokumentaciju koja je potrebna za izradu akta o procjeni rizika.

DIO TREĆI – SADRŽAJ AKTA O PROCJENI RIZIKA

Članak 7.

(Sadržaj akta o procjeni rizika)

Akt o procjeni rizika sadrži, naročito:

- a) podatke o datumu podnošenja zahtjeva poslodavca za provedbu postupka procjene rizika upućenog ovlaštenoj organizaciji, te o datumu izrade akta o procjeni rizika,
- b) opće podatke o poslodavcu,
- c) opis tehničko-tehnološkog i radnog procesa, opis sredstava rada i opis sredstava i opreme osobne zaštite,
- d) analizu organizacije rada,
- e) utvrđivanje opasnosti i štetnosti na radnim mjestima i mjestima rada u radnom okolišu,
- f) procjenjivanje rizika u odnosu na opasnosti i štetnosti,